

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
«Менеджмент, публічне управління та HR-технології»
прот. № 1 від 18.09.2023 р.

**Управління ризиками в системі публічного
адміністрування та е-урядування**

СИЛАБУС

2023 / 2024 навчальний рік

Галузь знань	- 28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	- 281 " Публічне управління та адміністрування "
Освітня програма	- Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	- другий (магістр)
Кількість кредитів ЄКТС	- 6

Спікер курсу - Крихтіна Юлія Олександрівна (д-р наук з держ.упр, доцент)

Контакти: 38 (057) 730-10-46, e-mail: kryhtina@kart.edu.ua

м. Харків, пл. Фейербаха, 7, ауд. 3.406

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу –

<http://rasp.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Час та аудиторія проведення занять: відповідно до розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/faculty>

Метою викладання навчальної дисципліни “Управління ризиками в системі публічного адміністрування та е-урядування” є розширення та поглиблення якісних та кількісних особливостей управлінських процесів при здійсненні діяльності у публічній сфері; опанування методологією та методикою побудови, аналізу та використання економіко-математичних методів, що враховують ризик публічних операцій; вивчення деяких типових прийомів моделювання та вимірювання економічного ризику у процесі прийняття управлінських рішень у публічній сфері.

Завдання курсу: ознайомлення студентів із сучасними науковими досягненнями в теоретичних питаннях ризику, вивчення способів оцінки ризикових ситуацій, методів прогнозування кінцевого результату і вибору оптимальної стратегії в умовах невизначеності, випадковості й конфлікту та особливо з теорією і практикою управління ризиками у публічній сфері.

Курс «Управління ризиками в системі публічного адміністрування та е-урядування» є одним із системотворчих у процесі формування компетенцій сучасного державного службовця, який має теоретичне, методичне і одночасно прикладне значення.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Ціннісно-сміслову компетентність (набуття знань про якісні властивості та кількісні характеристики ризиків у публічному адмініструванні);

2. Навчально-пізнавальну компетентність (здатність оцінювати ризики публічного адміністрування, приймати обґрунтовані рішення у складних ситуаціях, в умовах ризику і невизначеності);

3. Інформаційну компетентність (розвиток вмій студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області застосування ризик-менеджменту за допомогою сучасних інформаційних технологій);

4. Комуникативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів в області управління ризиком у сфері публічного адміністрування, використовуючи новітні інформаційні технології);

5. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до вимірювання ризиків у сфері публічного адміністрування).

Забезпечення компетентностей та програмних результатів навчання
(відповідно до СВО <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf>)

та ОПШ https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/2022_pua_magistr.pdf

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

СК03. Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавить питання управління ризиками публічного адміністрування та е-урядування, ви хочете дізнатися яким чином здійснюється вибір оптимальної стратегії підприємницької діяльності в умовах ризику, хочете вміти моделювати та вимірювати ризик у процесі прийняття управлінських рішень у сфері публічного адміністрування, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Цей курс, який вивчається з лютого по червень дає студентам глибоке розуміння щодо особливостей управління ризиками при здійсненні діяльності у публічній сфері.

Курс складається з 30 лекцій на 15 лабораторних робіт. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями.

Студенти самостійно зможуть здійснювати аналіз ризику у публічному адмініструванні та е-урядуванні як на якісному так і на кількісному рівні, оцінювати його ступінь, моделювати та враховувати його, керувати ризиком, застосовуючи методи адекватні цілям та прийнятій системі гіпотез у публічному адмініструванні.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua/faculty/fakultet-ekon>), навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу додатковий матеріал та

посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «Портал дистанційного навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії.

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів управління ризиком із застосуванням інструментарію економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності

Теми курсу. Для денної форми навчання

Тижде нь	Кількі сть	Тема лекції	Кількі сть	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
21	2	Економічна сутність ризиків та їх класифікація.	2	Управління ризиками в системі публічного адміністрування та е-урядування.
22				
23	2	Показники ризику. Загальні методи оцінки ризику. Статистичний метод оцінки ризиків	2	Сутність та класифікація ризиків у публічному адмініструванні.
24				
25	2	Експертні процедури при вимірюванні ризиків.	2	Імовірнісний метод оцінки ризику
26				
27	2	Теорія ігор при оцінці ризиків	2	Застосування теорії ігор при оцінці ступеню ризику
28				
29		Модульний контроль знань		
30	2	Управління соціальними ризиками у публічному адмініструванні	2	Оцінка соціальних ризиків
31				
32	2	Управління інформаційними ризиками у публічному адмініструванні. Ризики впровадження електронного урядування	2	Оцінка інформаційних ризиків та ризиків впровадження електронного урядування
33				
34	2	Управління корупційними ризиками у публічному адмініструванні	2	Управління мінімізацією корупційних ризиків у системі державного управління України
35			2	
36	1	Управління іншими ризиками у	1	Транспортні та політичні

	публічномуу адмініструванні	ризика
Модульний контроль знань		

Для заочної форми навчання

Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
2	Економічна сутність ризиків та їх класифікація. Показники ризику. Загальні методи оцінки ризику.	2	Управління ризиками в системі публічного адміністрування та е-урядування.
2	Статистичний метод оцінки ризиків. Експертні процедури при вимірюванні ризиків. Теорія ігор при оцінці ризиків	2	Сутність та класифікація ризиків у публічному адмініструванні.
2	Управління соціальними ризиками у публічному адмініструванні. Управління інформаційними ризиками у публічному адмініструванні. Ризики впровадження електронного урядування Управління корупційними ризиками у публічному адмініструванні	2	Оцінка інформаційних ризиків та ризиків впровадження електронного урядування

В якості індивідуальних завдань передбачено виконання студентами контрольної роботи за індивідуальними завданнями, що охоплюють декілька найбільш важливих тем.

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B

	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Залік:

- Студент складає залік за переліком питань (Додаток 1)

Команда викладачів:

Крихтіна Юлія Олександрівна (<http://kart.edu.ua/staff/krihtina-jo>) – професор кафедри менеджменту, публічного управління та HR-технологій УкрДУЗТ.

Кандидат економічних наук з 2009 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д.64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04-економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), тема дисертації «Розробка економічного механізму ефективності ресурсозбереження на підприємствах транспорту (методичний підхід)», номер диплома ДК 055073.

Доктор наук з державного управління з 2022 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д64.707.03 при Національному університеті цивільного захисту України за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління, тема дисертації «Механізми формування та реалізації державної політики розвитку транспортної галузі України», номер диплома ДД012932.

Напрямок наукової діяльності: управління фінансово-економічними ризиками транспортних підприємств при здійсненні логістичної та зовнішньоекономічної діяльності; економічні аспекти публічного управління та врядування; державна політика розвитку транспортної галузі України.

Загальний стаж науково-педагогічної роботи 27 років.

Автор понад 110 наукових праць та навчально-методичних розробок.

Член галузевої експертної ради (ГЕР) галузі 28 «Публічне управління та адміністрування» НАЗЯВО.

Програмні результати навчання:

- 1 Знати визначення ризиків та загальну класифікацію ризиків.
2. Володіти методами оцінки ризиків.

3 Вміти аналізувати та мінімізувати ризики в публічному адмініструванні

4 Оперувати понятійним апаратом та використовувати фундаментальні принципи та комплексні методики ризик-менеджменту для розв'язання ситуацій в умовах невизначеності.

5 Формулювати власну точку зору на розв'язання проблем в умовах ризику.

6 Відстежувати, вивчати та використовувати передовий досвід у сфері управління ризиками публічного адміністрування та е-урядування.

7 Вміти застосовувати статистичний метод, теорію ігор, експертні процедури при оцінці ризиків публічної сфери.

8 Презентувати результати наукових досліджень на конференціях, засіданнях наукових секцій, гуртків, під час круглих столів.

ПРН згідно СВО (відповідно до СВО <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf>):

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально- організаційних структур.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>,

зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної

доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;

- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;

- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;

- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;

- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;

- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;

- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;

- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;

- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;

- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;

- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Додаток 1

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ **УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА Е-УРЯДУВАННЯ**

1. Поведінка підприємця в ситуації невизначеності і ризику
2. Поняття ризику та його вплив на підприємницьку діяльність
3. Ризик як історична й економічна категорія
4. Сутність ризику і його функції
5. Основні риси ризику
6. Загальна класифікація ризиків
7. Класифікація ризиків публічного адміністрування
8. Вплив законів на управління ризиками
9. Класифікація принципів управління ризиками в органах державної влади
10. Стандарти з управління ризиками
11. Застосування ризик-менеджменту у сфері державного управління залізничним транспортом України
12. Державна регіональна політика в контексті державного управління ризиками
13. Державне управління ризиками у фінансовій сфері виконавчої гілки влади України
14. Основні поняття теорії ігор
15. Елементи теорії статистичних рішень
16. Основні поняття теорії статистичних ігор
17. Максимінний критерій Вальда
18. Мінімаксний критерій Севіджа.
19. Критерій крайнього оптимізму
20. Критерій узагальненого максиміну (песимізму-оптимізму) Гурвіца
21. Принцип недостатнього обґрунтування Лапласа
22. Визначення терміну „соціальний ризик”
23. Класифікація соціальних ризиків в публічному адмініструванні
24. Фактори, які впливають на соціальний ризик в публічному адмініструванні
25. Методи аналізу соціального ризику в публічному адмініструванні
26. Управління соціальними ризиками в публічному адмініструванні
27. Визначення терміну „інформаційний ризик”
28. Класифікація інформаційних ризиків в публічному адмініструванні
29. Фактори, які впливають на інформаційний ризик в публічному адмініструванні
30. Методи аналізу інформаційного ризику в публічному адмініструванні
31. Управління інформаційними ризиками в публічному адмініструванні
32. Визначення терміну „антикорупційний ризик”
33. Класифікація антикорупційних ризиків в публічному адмініструванні

34. Фактори, які впливають на антикорупційний ризик в публічному адмініструванні
35. Методи аналізу антикорупційного ризику в публічному адмініструванні
36. Управління антикорупційними ризиками в публічному адмініструванні
37. Визначення терміну „політичний ризик”
38. Класифікація політичних ризиків
39. Фактори, які впливають на політичний ризик
40. Методи аналізу політичного ризику
41. Джерела політичних та економічних факторів ризику
42. Транспортні ризики